

ประสิทธิผลทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
Educational Effectiveness of Phrapariyattidhamma School
General Education Stream, Mueang District, Chiang Mai Province*

ณัฐกานต์ ดำรงรักษ์ธัญญา^{1**} , พัชรวิวรรณ กิจมี^{2***}
Nattakan Damrongrakthanya^{1**} , Patchareewan Kijmee^{2***}

^{1,2}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น
เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100

^{1,2}Master of Education (Education Administration), The Faculty of Education, The Far Eastern University
120 Mahidol Road, Muang District, Chiang Mai 50100

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และ (2) เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2559 โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณ Taro Yamane รวมทั้งสิ้น 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประสิทธิภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาพบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ทางโรงเรียนมีความสามารถมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ

*เรียบเรียงจากงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ประสิทธิภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา:
ข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการจัดการ

**ผู้เขียนหลัก

อีเมล: sak_1084@hotmail.com

***อาจารย์ที่ปรึกษา (อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น)

นักเรียนมีองค์ความรู้จากสื่อที่หลากหลายและทันสมัย ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมเกือบทุกแห่งยังประสบปัญหาในด้านงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเชิดชูสถาบันของตน ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนต่าง ๆ มีการแข่งขันกันทางการศึกษาสูงไม่ว่าจะเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีการแข่งขันของกลุ่มวิชาการต่าง ๆ หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีการขับเคลื่อนกันน้อย ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ครูผู้สอนบางคนมีการสอนตามตำราและใช้เอกสารมากกว่าการใช้สื่อทางเทคโนโลยีและด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรในสถานศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า บุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังไม่มีความมั่นคงในเรื่องของค่าตอบแทน และสวัสดิการต่าง ๆ

(2) วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนากระบวนการจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยยึดหลักกระบวนการจัดการ 4M คือ (1) คน (Man) สถานศึกษาควรมีการสนับสนุนบุคลากรในการเข้ารับการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีการสอนสมัยใหม่อยู่เสมอ และให้ความสำคัญด้านสวัสดิการต่าง ๆ ที่บุคลากรจะพึงมีพึงได้และการสร้างความมั่นคงในวิชาชีพ พร้อมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักในสถานศึกษาของตนเอง

(2) เงิน (Money) ควรจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาในการผลิตสื่อต่าง ๆ และมีค่าตอบแทนสำหรับบุคลากรในสถานศึกษาที่เหมาะสม และควรมีการปรับค่าตอบแทนสูงขึ้นในแต่ละปีเพื่อเป็นการเสริมแรงในการทำงานและเพิ่มพฤติกรรมที่ต้องการ (3) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) สถานศึกษาควรอำนวยความสะดวกในการดำเนินการศึกษา จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเรียนให้แก่นักเรียน สร้างแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน และ (4) การจัดการ (Management) สถานศึกษาควรจัดกระบวนการบริหารงานทั้งหมดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อนักเรียน

คำสำคัญ

ประสิทธิผลทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม การพัฒนากระบวนการจัดการ

Abstract

This research aimed (1) to study the opinion on educational effectiveness of Phrapariyattidhamma School in the general education section, Mueang District, Chiang Mai Province and (2) to analyze the opinions on the effectiveness of education as a guideline for develop management processes for Phrapariyattidhamma School in the general education section, Mueang District,

Chiang Mai Province. The research sample included school administrators, teachers and students. The sample was randomly selected by Taro Yamane formula in the academic year 2016 with the number of 176 people. The research tools were questionnaires about the educational effectiveness of Phrapariyattidhamma School in the general education section, and unstructured interview. The data were analyzed by frequency, percentage, standard deviation and content analysis.

The findings were as follows: (1) The educational effectiveness of Phrapariyattidhamma School in the general education section, revealed that the overall respondents agreed that the schools had high ability. When considering each aspect, they were as follows. The ability to produce students with high learning achievement revealed the item with the lowest mean was that the students had knowledge from a variety of modern media. The interview results showed that almost every Phrapariyattidhamma School still had problems with budget for developing instructional media. The ability to develop students with positive attitudes showed the item with the lowest mean was that the students were proud and praised their institution. The interview results indicated that nowadays there were high educational competitions among various schools regardless of learning achievement from various subject course competitions or student development activities. However, the Phrapariyattidhamma Schools' drive in the general education section was rather low. The ability to change and develop the schools indicated the item with the lowest mean was that the teachers developed teaching methods by using modern technology. The interview results revealed that some teachers taught by following textbooks more than using technological media. The ability to solve problems in the schools showed the item with the lowest mean was that the personnel in the schools were morale in the work. The interview results indicated that the personnel of the Phrapariyattidhamma Schools still had low security in the matter of compensation and various welfare. (2) analyze the opinions on the effectiveness of education as a guideline for develop management processes for Phrapariyattidhamma School in the general education section, Mueang District, Chiang Mai Province revealed that the suggestions to develop management processes for Phrapariyattidhamma School in the general education section on 4M management process is (1) Man: The school should encourage personnel to attend workshops on the use of modern teaching technology. And increase more welfare that the personnel should have and provide more stability of the profession. And instill in the students to love their own school. (2) Money: The school should allocate sufficient budget to cope with the needs of the institution for the production of media and appropriate remuneration for the appropriate educational institution. And should be adjusted of higher salary each year to strengthen the work and personal motivation. (3) Materials: The school

should facilitate the adequate to learning and teaching material for students. Create learning resources within the institution to attract students. (4) Management: The school should organize all management processes to effectively control the work and fully effective and a system to help students effectively.

Keywords

Educational Effectiveness, Phrapariyattidhamma School, Development of Management Process

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและสร้างทักษะของบุคคลให้รู้จักดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข มีพฤติกรรมใฝ่รู้ที่จะเป็นพลังปัญญาเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีช่วยขัดเกลาให้คนละอายต่อบาป มีทักษะในการประกอบอาชีพ เคารพกฎหมาย รู้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมประเพณีของชาติ ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ อีกทั้งสามารถช่วยสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้มนุษย์ต้องมีการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาอยู่ตลอดชีวิต ดังได้ปรากฏในเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, 2) ได้กล่าวไว้ว่า “การศึกษาหมายถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” ซึ่งระบบการศึกษาไทยปัจจุบันตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีการจัดระบบการศึกษาออกเป็นสามระบบ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ในการจัดระบบการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะไม่พิจารณาแบ่งแยกการศึกษาในระบบโรงเรียนนอกระบบโรงเรียน แต่จะถือว่าการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นเพียงวิธีการเรียนการสอนหรือรูปแบบของการเรียนการสอนที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า "Modes of Learning" ฉะนั้นแนวทางใหม่คือ สถานศึกษาสามารถจัดได้ทั้งสามรูปแบบและให้มีระบบเทียบโอนการเรียนรู้ทั้งสามรูปแบบได้

ทั้งนี้ การจัดการศึกษาทั้งสามรูปแบบนั้นยังได้ครอบคลุมไปถึงการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อ้างตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (2545, 157) ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พุทธศักราช 2535 ข้อ 4 ว่า “โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาหมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่ภิกษุสามเณรตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ” และข้อ 17 ว่า ส่วนราชการใดที่มีพระภิกษุสามเณรเรียนอยู่ในโรงเรียนในสังกัดก่อนแล้วให้ใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ใช้กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและให้เป็นที่ไปตามระเบียบ กฎ ข้อบังคับและวิธีการที่ส่วนราชการนั้นกำหนด

ฉะนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียน และผลผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีกับนานาประเทศได้ (อรุณ จันทวานิช, 2547) ประสิทธิภาพของการบริหารงานโรงเรียน เป็นผลผลิตของการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ซึ่งเกิดจากความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งหวังเพื่อให้เกิดความเสมอภาคของการให้บริการการศึกษาแก่เด็กไทยทุกคนมีความเท่าเทียมกันในคุณภาพการจัดการการศึกษาในโรงเรียน และลดความเหลื่อมล้ำในคุณภาพผลผลิต ซึ่งหมายถึงคุณภาพผู้เรียน ซึ่งในการพิจารณาประสิทธิผลของโรงเรียนนั้นพิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

ปัจจุบันการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาสำคัญหลายประการกล่าวคือด้านบุคลากรพบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังขาดแคลนครูที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติที่เหมาะสมในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนยังขาดแคลนเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันด้านอาคารสถานที่ที่มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งไม่มีอาคารเรียนเป็นของตนเองรวมทั้งปัญหาด้านการบริหารงานของโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและพบว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่มีบุคลากรประจำ ครูผู้สอนเป็นเพียงแต่จ้างสอนเป็นชั่วคราวซึ่งทำให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนบุคลากรผู้สอนบ่อยครั้ง การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานตำพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา มีฐานะยากจน จึงมีความจำเป็นต้องเข้ามาบวชเรียน เพราะฉะนั้นปัญหาดังกล่าวข้างต้นนับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ต้องหาทางแก้ไขเพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพ (วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ และพระมหาสุทิตย์ อากาศโร, 2542)

ด้วยเหตุที่กล่าวมานี้ถือได้ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น มีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาองค์กรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาประสิทธิภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีประสิทธิผลเป็นอย่างไรและเพื่อนำข้อเสนอแนะไปพัฒนากระบวนการจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

บททวนวรรณกรรม

1. ประสิทธิผลทางการศึกษา

อรุณ รักรธรรม, (2525,12) ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย 4 ประการ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์การ (Integration) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม (Adaptability) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสังคม (Social Relevance) และผลผลิตขององค์การ (Productivity)

กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536, 32-33) ได้ให้แนวคิดและความหมายของประสิทธิผลว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง (2536, 9) กล่าวว่า ประสิทธิผล คือ ผลงานของกลุ่มซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นประสิทธิผลของโรงเรียน คือ ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารงานเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดและเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผลของมอพท์ (Mott, 1972 อ้างถึงใน Hoy & Miskel, 1991, 398) ซึ่งได้ผสมแนวความคิดทั้งแง่เป้าหมายและระบบทรัพยากรมาเป็นเกณฑ์หลายอย่างในการพิจารณาประสิทธิผลขององค์การโดยผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือวัดประสิทธิผลของโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่ครอบคลุมประสิทธิผลของโรงเรียน 4 ด้าน คือ (1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงาน ทั้งการบริหาร การจัดการเรียนการสอน จนสามารถทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี (2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง ความสามารถดำเนินงาน ทั้งการบริหาร และการอบรมคุณธรรมของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดีและทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน (3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน หมายถึง ความสามารถเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิธีดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป และ (4) ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน หมายถึง ความสามารถในการร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ

2. การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์ไทยนั้นเกิดขึ้น หลังจากโรงเรียนวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัดถูกยุบเลิกตามมติเถรสมาคมแล้ว นักเรียนที่เรียนอยู่ที่ดั้นรนาหาที่เรียนใหม่ ขณะนั้นมีโรงเรียนราษฎร์ของวัดซึ่งตั้งขึ้นโดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียนส่วนมากก็เข้าเรียนที่โรงเรียนราษฎร์ของวัดบ้าง สมครสอบเทียบบ้าง เข้าเป็นนักเรียนผู้ใหญ่บ้าง ในขณะที่เดียวกันนั้นได้มีผู้แทนราษฎรคือ นายอายุต ฝายคุณวงศ์ ส.ส. มหาสารคามกับคณะ ยื่นเรื่องจาวขอให้พระภิกษุสามเณร และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเรื่องมายังกรมการศาสนาซึ่งกองศาสนศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้โดยตรง ได้มีการประชุมพิจารณากันในระดับเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องกรมการศาสนาและต่างกรม ลงความเห็นว่าจะตั้งโรงเรียนสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณรให้ได้เรียนทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญควบคู่กันไป โดยไม่มีการสมทบสอบให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้สอบเองจากการประชุมระดับเจ้าหน้าที่นี้ได้เสนอกระทรวงเห็นชอบได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นโดยมี นายจรูญ วงศ์สายัณห์ อธิบดีกรมวิชาการในขณะนั้นเป็นประธาน และคณะกรรมการต่าง ๆ ผู้แทนมหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย ผู้แทนมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และผู้แทนกรมการศาสนา ยกร่างระเบียบหลักสูตร วิธีการวัดผล ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และให้ชื่อโรงเรียนนี้ว่า “โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา”

ซึ่งการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้พระภิกษุสามเณร ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการศึกษาของพระสงฆ์ประเภทนี้ภายใต้การควบคุมของสภาการศึกษาคณะสงฆ์ ซึ่งมีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธาน และยังมีคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (วิชัย ธรรมเจริญ, 2543, 4)

วิธีการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน โรงเรียนเซตุนศึกษา โรงเรียนอภัยจริยศึกษา โรงเรียนบาลีสหาคีตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ โรงเรียนธรรมเมธีศึกษา และโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 6 คน ครูผู้สอนจำนวน 80 คน นักเรียนจำนวน 90 คน ในปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้นจำนวน 176 คนโดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 , 727-728)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแบ่งตามขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย 4 ด้าน คือ (1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (4) ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางการศึกษา

ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและมีการนำเสนอในรูปแบบความเรียง นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบ พิจารณา โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยพิจารณาใช้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 เป็นต้นไป จากนั้นได้นำแบบสอบถามจำนวน 50 ชุดไปทดลองใช้กับโรงเรียนสันป่าตองศึกษาและนำแบบสอบถามจำนวน 50 ชุดที่ผ่านการทดลองใช้แล้วไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.897 ส่วนเครื่องมือชุดที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์ข้อความที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดกับต่ำสุดจากการตอบแบบสอบถาม มาเป็นประเด็นข้อความและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาเสนอแบบบรรยายสรุป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านแบบสอบถามผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและและนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน โรงเรียนเซตุนศึกษา โรงเรียนอภัยปริยศึกษา โรงเรียนบาลีสหศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ โรงเรียนธรรมเมธีศึกษา และโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 176คน ในปีการศึกษา 2559 โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการตรวจสอบ พบว่า มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ ส่วนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาใน 4 ประเด็น คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา โดยการจดบันทึกและบันทึกเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาวิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามระดับความสามารถ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความสามารถมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความสามารถมาก
3	หมายถึง	มีความสามารถปานกลาง
2	หมายถึง	มีความสามารถน้อย
1	หมายถึง	มีความสามารถน้อยที่สุด

แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความสามารถมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความสามารถมาก

2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความสามารถปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความสามารถน้อย
1.00 - 1.51	หมายถึง	มีความสามารถน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ พิจารณาการตอบปัญหาและข้อเสนอแนะในลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาเสนอข้อมูลประกอบการบรรยาย

ส่วนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดกับต่ำสุดจากการตอบแบบสอบถามในแต่ละด้านคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน มาเป็นประเด็นข้อคำถาม นำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกและการบันทึกเสียงมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่ สรุปเป็นข้อค้นพบและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาเสนอแบบบรรยายสรุปในรูปแบบความเรียง

ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามและการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดเป็นหมวดหมู่ สรุปเป็นข้อค้นพบตามประเด็น จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับทฤษฎีหลักการบริหาร 4M เพื่อนำมาเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยนำเสนอข้อมูลในข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า (1) ประสิทธิภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.36) และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.50) ทางโรงเรียนมีความสามารถระดับปานกลาง ส่วนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76) และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา (ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.91) ทางโรงเรียนมีความสามารถระดับมากและผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับหลักการบริหาร 4M มาเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการจัดการ พบว่ามีรายละเอียด ดังนี้

ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือนักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดได้ (ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.68) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์โดยผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า นักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง สังเกตเห็นได้จากการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้สอนแต่ละวิชา นักเรียนมีการลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดได้เป็นอย่างดี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีองค์ความรู้จากสื่อที่หลากหลายและทันสมัย (ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.93) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์โดยผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทุกแห่งประสบปัญหาในด้านงบประมาณในการพัฒนา

สื่อการเรียนการสอน เป็นผลทำให้การผลิตสื่อการเรียนการสอนไม่มีความหลากหลายและมีจำนวนน้อย โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมควรมีการจัดหางบประมาณจากภายนอก เพื่อเข้ามาจัดสรรให้เพียงพอต่อการผลิตสื่อและพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนยอมรับและปฏิบัติตามกติกาสังคม (ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.29) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า การยอมรับและปฏิบัติตามกติกาสังคมเป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับนักเรียนที่เป็นบรรพชิต เพราะการเข้ามาบวชเรียนนั้นเบื้องต้นเกิดจากการยอมรับในสถานภาพของตนเองที่ต้องอยู่ในกรอบของศีลธรรม อยู่ตลอดเวลา ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันตามกติกาสังคมได้เมื่อถึงเวลาที่ต้องเผชิญกับโลกภายนอก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเชิดชูสถาบันของตน (ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.74) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์โดยผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ปัจจุบันโรงเรียนต่างๆ มีการแข่งขันกันทางด้านการศึกษาสูง แต่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้นมีการขับเคลื่อนกันน้อย ซึ่งเป็นผลทำให้การจัดการศึกษาอย่างไม่เป็นที่ประจักษ์เท่าที่ควรแก่สังคมเพื่อให้ผู้น้อยยอมรับกันอย่างกว้างขวาง จึงส่งผลให้ผู้น้อยเกิดความภาคภูมิใจและเชิดชูสถาบันของตนเองน้อย โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียนโดยการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้สูงขึ้น พัฒนางานด้านวิชาการให้เข้มแข็งรวมไปถึงความพร้อมในด้านอาคารสถานที่และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนต่างๆ ให้มีความทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูสร้างกระบวนการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาวิชาและคุณธรรมอย่างผสมผสาน (ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.97) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ได้มีการจัดการเรียนการสอนควบคู่กับแผนกนักรวมบาลี เพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.74) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ครูผู้สอนส่วนมากมีความรู้และทักษะทางด้านเทคโนโลยีน้อย จึงมีการสอนตามตำราที่ใช้เอกสารมากกว่าการใช้สื่อทางเทคโนโลยี โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะว่า ครูผู้สอนควรพัฒนาเทคนิคการสอนของตนเองและใช้สื่อการเรียนการสอนควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้มากขึ้น

ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติงานของตนได้ (ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.19) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนมากมีประสบการณ์ การสอนและการทำงานมากพอสมควร ฉะนั้นอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนหรือ จากการปฏิบัติงาน อื่น ๆ ครูผู้สอนมีการแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีขวัญและ กำลังใจในการปฏิบัติงาน (ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.51) สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ค่าตอบแทนหรือสวัสดิการต่าง ๆ ที่จะพึงมีพึงได้ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร ในการทำงาน แต่ปัจจุบันเรื่องเหล่านี้ถูกมองข้ามไปโดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียน

พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ควรเล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างความมั่นคงในวิชาชีพครูเป็นหลัก เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่โดยนำมาวิเคราะห์กับหลักบริหาร 4M เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการจัดการ พบว่า (1) ด้านบุคลากร (Man) ผู้เรียนเป็นผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา มีความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจ มีพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนมีความแตกต่างและผู้เรียนมีการศึกษาทั้ง 3 แผนก แผนกธรรม แผนกบาลีและแผนกสามัญศึกษาทำให้เกิดความล่าช้าทางการศึกษา ผู้เรียนห่างไกลครอบครัว ส่วนระบบการบริหารและการพัฒนาบุคลากรยังไม่เป็นระบบ และไม่มีทิศทางในการจัดการที่ชัดเจนทำให้บุคลากรขาดความมั่นคง และความก้าวหน้าทางด้านวิชาชีพ ขวัญและกำลังใจไม่ได้รับสวัสดิการและการสงเคราะห์ที่เหมาะสม ไม่ได้รับรายได้ และสวัสดิการที่เหมาะสมต่อคุณวุฒิ และไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมและมีการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดภาวะสมองไหลไปหน่วยงานอื่นที่มั่นคงกว่าเดิม (2) ด้านการเงิน (Money) มีงบประมาณไม่เพียงพอไม่สอดคล้องไม่เหมาะสม กับภาระงานและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์อาคาร สถานที่ไม่เพียงพอและไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษาไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นเพราะการขาดระบบการบริหารจัดการการเงิน การบัญชีที่ได้มาตรฐาน และไม่มีแผนงานที่ชัดเจนในการบริหารจัดการระบบการเงินของโรงเรียน (3) ด้านการบริหารจัดการ (Management) ไม่มีแผนงานในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอย่างชัดเจน การถ่ายทอดและสื่อสารยังไม่ทั่วถึง จึงขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการศึกษาจากภาคส่วนภายนอก อีกทั้งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนขาดการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษายังเน้นอยู่ในส่วนของปริยัติคือ ภาคของความรู้ยังไม่มีการเชื่อมต่อกับความรู้เข้าสู่ภาคของการปฏิบัติเพื่อให้เกิดปัญญาตามหลักพุทธธรรม รวมทั้งระบบสวัสดิการแก่ผู้เรียนขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (4) ด้านวัสดุ อุปกรณ์หลักสูตร เทคโนโลยี (Material) หลักสูตรที่ใช้เป็นการนำของการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้ ซึ่งไม่มีความสอดคล้องกับบริบทของปริยัติธรรมมากนัก ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการและการจัดการศึกษายังไม่มีความทันสมัย ระบบฐานข้อมูลยังไม่มีประสิทธิภาพและการเข้าถึงเทคโนโลยียังไม่ทั่วถึง

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีองค์ความรู้จากสื่อที่หลากหลายและทันสมัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประสบปัญหาในด้านงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน รวมไปถึงครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการสอนตามตำราเรียนในห้องเรียนเป็นหลัก เป็นผลทำให้การผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยไม่มีความหลากหลายและมีจำนวนน้อย สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2532) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนเอกชนโดยการสัมภาษณ์ครูและครูใหญ่ พบว่า โรงเรียนเอกชนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงสามารถจัดวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนสื่อการสอนได้ทันสมัยและพร้อมกว่าโรงเรียนเอกชนที่มีผลสัมฤทธิ์ผลต่ำ และนอกจากนี้การจัดสวัสดิการของครูในโรงเรียนเอกชนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำจะไม่ดี ผลการสัมภาษณ์ครูใหญ่ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำพบว่า บรรยากาศในการทำงานดี ครูและผู้บริหารมีความเข้าใจกันดี ในขณะที่ครูโรงเรียนเอกชนที่มีสัมฤทธิ์ผลสูงมีระบบการบริหารเป็นประชาธิปไตยโดยกึ่งเผด็จการมีการติดตามผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเชิดชูสถาบันของตน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอิทธิพลจากการแข่งขันทางการศึกษาในปัจจุบันค่อนข้างสูงโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละโรงเรียน รวมไปถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ แต่โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษานั้นยังคงมีการแข่งขันกันด้านการศึกษาน้อยและไม่มีการขับเคลื่อนงานวิชาการเท่าที่ควร จึงทำให้ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกถึงความด้อยโอกาสของตนเอง และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาสินี นาคสินธุ์ (2552) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบวกของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบวกของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การยึดมั่นในหลักคุณธรรม การกล้าเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค การควบคุมอารมณ์ที่ดี การยอมรับฟังและให้เกียรติผู้อื่นและการมองโลกในแง่ดี

ประเด็นที่ 3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษายังขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความทันสมัยประกอบกับครูผู้สอนบางคนยังขาดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงไม่มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระชิน นิวงษา (2544) ที่ทำการศึกษาเรื่องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่าอุปกรณ์การเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนมาก จะต้องมีความพร้อมและมีในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน และประสบการณ์การเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับผู้เรียนด้วยเหตุผลที่สื่อการเรียนการสอนเป็นประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านทางรับรู้ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในสภาพการณ์ใดๆ ก็ตามจากคำกล่าวนี้ทำให้ทราบว่าการรับรู้กับการคิดและการรับรู้กับเจตคติมีความสัมพันธ์กันหรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ได้ว่าการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อการคิดและเจตคติในการเรียนรู้

ประเด็นที่ 4 ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้สิ่งจำเป็นพื้นฐานมีมากขึ้น แต่บุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาายังถูก

มองข้ามในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ และค่าตอบแทนที่เหมาะสม รวมไปถึงความไม่มั่นคงในวิชาชีพครู ของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาศดคล้องกับ สุรพล พยอมแย้ม (2541) ได้กล่าวว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (Work Moral) เป็นพฤติกรรมของผู้ร่วมงานที่แสดงออกในรูปของความสนใจ ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ที่จะกระทำงานในหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการนำหลักการการบริหารแบบ 4M เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งจากผลการสัมภาษณ์พบว่า ด้านบุคลากร (Man) บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม และโรงเรียนมีนโยบายที่มีความชัดเจนในการมุ่งมั่น และส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แต่ครูขาดความมั่นคงและความก้าวหน้าทางด้านวิชาชีพ ไม่ได้รับสวัสดิการและการส่งเสริมที่เหมาะสม ซึ่งเกิดจากระบบการบริหาร และการพัฒนาบุคลากรที่ไม่เป็นระบบ และไม่มีทิศทางในการจัดการที่ชัดเจน ด้านการเงิน (Money) มีงบประมาณจากหลากหลายช่องทางทั้งจากงบประมาณอุดหนุน การศึกษา งบประมาณสนับสนุนจากวัด เป็นต้น แต่งบประมาณยังไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากขาดระบบการบริหารจัดการการเงิน การบัญชีที่ได้มาตรฐานและเป็นธรรมาภิบาล และไม่มีแผนงานที่ชัดเจนในการบริหารจัดการระบบการเงินของโรงเรียนวัด ด้านอุปกรณ์ (Material) สื่อการสอน มีความพอเพียงต่อการบริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนแต่เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการและการจัดการศึกษา ยังไม่มีความทันสมัย ระบบฐานข้อมูลยังไม่มีประสิทธิภาพ และด้านการบริหารจัดการ (Management) มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้และการปฏิบัติธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาและมีโครงสร้างการบริหารจัดการชัดเจนเป็นระบบ แต่สภาพแวดล้อมของโรงเรียนขาดการสร้างบรรยากาศทางวิชาการและขาดการบริหารจัดการระบบสวัสดิการแก่ผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

สรุป

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าพบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่านักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและนักเรียนมีองค์ความรู้จากสื่อที่หลากหลายและทันสมัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก พบว่านักเรียนยอมรับและปฏิบัติตามกติกาของสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักเรียนมีความภาคภูมิใจและเชิดชูสถาบันของตนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา พบว่าครูสร้างกระบวนการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาวิชาและคุณธรรมอย่างผสมผสาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสถานศึกษามีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา พบว่าครูผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของตนได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และบุคลากรในสถานศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และการวิเคราะห์ปัญหา เปรียบเทียบข้อมูลกับทฤษฎี หลักการบริหาร 4M พบข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการจัดการ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษาโดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงโดยยึดหลัก 4M คือ (1) คน (Man) สถานศึกษาควรมีการกระตุ้นให้ครูผู้สอนมีการผลิตสื่อใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา (2) เงิน (Money) ควรมีจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อความต้องการในการผลิตสื่อต่าง ๆ (3) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) สถานศึกษาควรรออำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา เช่น ความพร้อมด้านห้องเรียน อาคารสถานที่ และ (4) การจัดการ (Management) สถานศึกษาควรจัดกระบวนการบริหารควบคุมงานทั้งหมดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

1.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก โดยยึดหลัก 4M คือ (1) คน (Man) สถานศึกษาควรมีการกระตุ้นงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักในสถานศึกษาของตนเอง (2) เงิน (Money) ควรจัดงบประมาณส่วนหนึ่งในการให้รางวัล หรือผลตอบแทนในสิ่งที่นักเรียนมีคุณงามความดีเป็นที่ปรากฏเพื่อเป็นการเสริมแรงในการทำงานและเพิ่มพฤติกรรมที่ต้องการ (3) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) สถานศึกษาควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การเรียนกับนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ให้เกิดความแตกแยกหรือขาดความสามัคคี และ (4) การจัดการ (Management) สถานศึกษาควรมีกระบวนการบริหารควบคุมผู้เรียนทั้งหมดให้มีการปฏิบัติรูปแบบเดียวกัน

1.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาโดยยึดหลัก 4'M คือ (1) คน (Man) สถานศึกษาควรมีการสนับสนุนบุคลากรในการเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีการสอนสมัยใหม่อยู่เสมอ (2) เงิน (Money) ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและบุคลากรให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (3) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) สถานศึกษาควรสร้างแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้ดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และ (4) การจัดการ (Management) สถานศึกษาควรจัดกระบวนการบริหารสถานศึกษาให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ

1.4 ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาควรยึดหลัก 4'M คือ (1) คน (Man) สถานศึกษาควรให้ความสำคัญด้านสวัสดิการต่าง ๆ ที่บุคลากรจะพึงมีพึงได้และการสร้างความมั่นคงในวิชาชีพ (2) เงิน (Money) ควรมีค่าตอบแทนสำหรับบุคลากรในสถานศึกษาที่เหมาะสม และควรมีการปรับค่าตอบแทนสูงขึ้นในแต่ละปี (3) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) ควรจัดวัสดุ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พร้อมใช้งานเมื่อเกิดปัญหาในสถานศึกษา และ (4) การจัดการ (Management) สถานศึกษาควรจัดกระบวนการบริหารงานทั้งหมดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.4 ควรวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). **ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน**. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2532). **รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนเอกชน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ดวงสมร กลิ่นเจริญ (2545). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน**. **วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา**. 14(43) , 50-55.
- เปรมสุรีย์ เต็มทอง. (2536). **จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน**. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พระชิน นิงงษา. (2544). **การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มงคล สิทธิหล่อ. (2545). **การจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ และ พระมหาสุทธิชัย อากาศโร. (2542). **การพัฒนาแนวทางและศักยภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- วิชัย ธรรมเจริญ. (2541). **คู่มือปฏิบัติการงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สุรพล พยอมแย้ม. (2541). **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุธาสิณี นาคสินธุ์. (2552). **การวิเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบวกของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3**.

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อรุณ รักธรรม. (2525). **หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อำรุง จันทวานิช. (2547). **แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ**.

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

Conbach, L. J. (1984). **Essential of Psychology and Education**. New York: Mc-Graw Hill.

Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (1991). **Educational Administrations: Theory Research and Practice**. (4th ed.). New York: McGraw Hill.

Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2005). **Education Administration: Theory Research and Practice**. (6th ed.). New York: McGraw-Hill.

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.